

Prof. PhDr. Petr Matějů, Ph.D.
předseda
Grantová agentura České republiky
Národní 3
110 00 Praha 1

V Praze dne 1. 3. 2010
Č.j.: 64/NKC/2010

Otázka rodičovství z hlediska řešitelství projektů GA ČR

Vážený pane předsedo,

obracíme se na Vás s žádostí o urychlené a systémové řešení možnosti odsunout či přerušit řešitelství grantů Grantové agentury ČR z důvodu rodičovství řešitelky/řešitele.

V současné době není možnost posunout zahájení grantu nebo jeho řešení přerušit systematicky ošetřena: s mateřskými resp. rodičovskými povinnostmi (mateřskou/rodičovskou dovolenou) vědců a vědkyň, které mohou nastat v průběhu řešení grantů nebo před jeho zahájením, grantový systém GA ČR nepočítá.

Ti, kdo se kromě vědecké profese chtějí realizovat v rodinné oblasti, jsou tímto systémem výrazně handicapováni ve srovnání s osobami, které tyto povinnosti nemají nebo jejich výkon přesouvají na svého partnera, resp. partnerku. Z hlediska přetrvávající dělby práce a odpovědnosti ve společnosti jsou těmi, na koho tato situace dopadá zvláště negativně, především ženy(-vědkyně).

Tato situace je zejména negativní v případě postdoktorských grantů, a to proto, že dle zadávací dokumentace pro postdoktorské granty může navrhovatel/navrhovatelka daný grant získat pouze jedenkrát v životě.¹ Úspěšná žadatelka se tak ocitá v situaci buď odmítnout grant nebo rodičovství. Část (standardních i postdoktorských) grantů, které jsou každoročně udělovány, není vůbec zahájena, neboť neexistuje možnost posunout zahájení řešení grantového projektu na dobu po skončení rodičovských povinností. Tato situace porušuje rovnou účast žen v soutěžích GA ČR, což považujeme za vážný deficit, který je nutno v rámci českého systému výzkumu a vývoje urychleně napravit.

Národní kontaktní centrum – ženy a věda Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. na tuto situaci opakovaně upozorňuje a navrhuje možná řešení od roku 2005. Na četné žádosti tento problém odstranit odpovídalo předsednictvo GA ČR sice velmi vstřícně, k praktickému zavedení jakýchkoli systémových kroků nicméně nedošlo.

Z komunikace, kterou naleznete v příloze, a také z dalších setkání se zástupci GA ČR vyplývá, že GA ČR neoficiálně umožňuje přerušit grant či odložit jeho řešení maximálně na dobu 6 měsíců, nikoli však na dobu delší, a to s odkazem na rozpočtová pravidla, která GA ČR nutí prostředky přidělené na grant využít a zejména vykázat v Informačním systému VaV ve stanovené lhůtě, což je v případě neplnění tohoto závazku finančně sankcionováno.² Pokud k této situaci dochází v důsledku zákonných ustanovení, potom taková ustanovení porušují rovnost žen a mužů a ústavní pořádek ČR.

¹ http://civetta.gacr.cas.cz/wordpress/wp-content/uploads/2009/03/zadavaci_na2010-pd.pdf.

² Dr. Jan Lachman, předseda kanceláře GA ČR, konference *Trans/formace: gender, věda a společnost*, 1.11.2007.

Vyzýváme Vás proto, abyste s předsedou vlády České republiky a předsedou Rady pro výzkum, vývoj a inovace na řešení této otázky pracoval. Zároveň Vás žádáme o změnu grantového systému tak, aby umožnil transparentní a systémový způsob podávání žádostí o přerušení či odklad řešitelství grantu tak, aby o této možnosti byli/byly žadatelé/žadatelky (řešitelé/řešitelky grantu) oficiálně předem informováni/informovány.

Velmi oceňujeme a vítáme vstřícnost GA ČR, která se v uplynulých letech soustředila na otázky odstranění věkové diskriminace původně zakotvené v kritériích pro účast na doktorských a postdoktorských projektech GA ČR, která se dotýkala také vědců a vědkyň, kteří/ré absolvovali/absolvovaly mateřskou, resp. rodičovskou dovolenou. Věříme, že předchozí vstřícná spolupráce bude nadále pokračovat.

Marcela Linková
koordinátorka projektu
Národní kontaktní centrum – ženy a
věda
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Jilská 1
110 00 Praha 1
email: marcela.linkova@soc.cas.cz
tel.: +420-222 222 322
<http://www.zenyaveda.cz>

Na vědomí:

Ing. Jan Fischer, CSc., předseda vlády České republiky a předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Úřad vlády ČR

PhDr. Walter Bartoš, předseda Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu,
Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

PhDr. Marie Čermáková, ředitelka, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

PhDr. Jaromír Jermář, předseda Výboru pro vzdělání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, Senát
České republiky

Ing. Karel Klusáček, CSc., MBA, předseda, Technologická agentura ČR
Kontrolní rada GA ČR

Michael Kocáb, ministr vlády České republiky pro lidská práva, Úřad vlády ČR
Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, Úřad vlády ČR